

labod

NOVO MESTO, 17. MAREC 1976* LETO VI., ŠT. 2

sindikati v labodu

V četrtek, 4. marca 1976, je v Novem mestu v TOZD Ločna zasedalo v gosteh predsedstvo republiškega sindikata Slovenije. Visoki gostje so bili tudi tovariši: Franc Šetinc, Janez Barborič, Olga Vrabič, Vida Lotrič, Saša Micki, odbor za mednarodno leto žensk, predstavniki medobčinskih svetov zveze sindikatov, strokovnih služb republiškega sindikata in časopisja, radia in televizije.

Tematika je bila posvečena ženski proizvodnji s posebnim poudarkom na iztekanje mednarodnega leta žensk.

Tovariš Jože Sintičič je v svojem izvajanju kot predsednik odbora za mednarodno leto žensk poudaril, da smo v zadnjih nekaj letih veliko dosegli, vendar pa z vsem prav gotovo ne moremo biti zadovoljni. Dotaknil se je varstva žensk pri delu in materinstva, zaposlovanja žensk in njihove udeležbe na vodilnih delovnih mestih. Nakažal je problem uveljavljanja žensk v delegatskih razmerjih, družbeno varstvo ter vzgojo otrok ter razbremenitev žensk z organizirano družbeno prehrano. Na kraju pa je predlagal, da naj bo kot izročilo mednarodnega leta žensk sklep, da bodo sindikati v vseh strukturah ob vsakoletnem praznovanju 8. marca ocenili izboljšanje družbenoekonomskega položaja ženske.

V razpravi so se prisotni dotaknili žensk proizvodnj v živilski in kmetijski industriji ter zahtevali zanje popolno izenačitev pogojev zavarovanja in dela. Tovarišica Tilka Blaha se je v svoji razpravi dotaknila delavk v tekstilni industriji in njihovega izobraževanja, usposabljanja za enakopravno vključevanje v družbenoekonomski razvoj pri uvajanju nove zahtevnejše tehnologije. Poudarila je, da prav v tej panogi zasledimo nizko strokovno izobrazbeno strukturo zaposlenih žensk. Morali bi omogočiti širšo izobrazbo tudi delavcem na ozko specializiranih delovnih mestih. Hkrati se je dotaknila problema nadaljnega izobraževanja žensk v zrelejših letih, ko so njihove želje bolj ustaljene in trajnejše kot v mladosti.

Razprava se je razvila tudi okoli problemov vloge žene in

Gostje so si z zanimanjem ogledali proizvodne prostore TOZD Ločna (slika na naslovni strani).

pomembnosti žene in njenih nalog v obrambnih pripravah in v civilni zaščiti. Na vseh nivojih se zavzemamo za podružabljanje tega položaja. Ugotovljeno je, da so ženske v odborih za ljudski odpor premalo zastopane. Ne zavedamo se, da bodo ob situacijah, za katere se pripravljamo, ravno one prevzemale važne naloge. Morale bodo biti glavni steber in nosilec nalog v bazi. Mesto ženske v oboroženi enoti mora biti enakovredno mestu moškega. Veliko naredbe ženske tudi glede vzgoje mladine v obrambnih pripravah.

Razprava je tekla tudi o vprašanju družbene samozaščite in naloge, ki jih imamo pri tem. Tudi na tem področju se ugotavlja, da so ženske premalo angažirane, čeravno se prav one odločno zavzemajo za izkoreninjenje zlorabe položaja. Angažirati jo moramo pri zatiranju tuje sovražne propagande ter pri prometni vzgoji mladega rodu.

Glede otroškega varstva je bilo veliko izrečenega. Dotaknila se je vzgojnovarstvenih ustanov, kakor tudi varuštva na domu, ki naj bi se razvilo kot delo na domu.

Tov. Petan pa se je konstruktivno vključil v razpravo z mislijo o enakopravnosti žensk in zahtevi po ekonomski neodvisnosti. Poudaril je, da ženskega problema ni in ga ne sme biti. To so problemi ljudi. Žensko moramo motivirati kot osebnost in da se enakopravno vključi. Nadalje je poudaril, da še vse premalo skrbimo za psihično in fizično prizadeto mladino ter njeno rehabilitacijo.

Razprava je nakazala vrsto možnosti in problemov, s katerimi se srečujemo ob vsakodnevem delu in poslovanju:

- načelo politike nizkih osebnih dohodkov;
- zastopanost žensk v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih;
- družbena prehrana;
- celodnevna šola.

Razprava je nazorno pokazala, da o enakopravnosti in enakopravnem položaju še ne moremo govoriti in da je ta še vedno le na papirju.

Na koncu se je tov. Barborič zahvalil kolektivu „LABODA“ za gostoljubnost in poudaril, da ni zgolj slučaj, da se je predsedstvo odločilo, da prvič zaseda izven Ljubljane in to ravno v „Labodu“. Posebno še, ko razpravlja o delavki, ženi proizvajalki, ki v Labodu predstavlja 90% zaposlenih. Zahvalil se je tudi odboru za mednarodno leto žensk.

Vsem delavkam LABODA čestita za 8. marec in jim želi veliko delovnih uspehov.

nekaj podatkov o letu 1975

A/ Ekonomski učinki TOZD v letu 1975

	TOZD			v 000 din
	Ločna	Libna	TOZD	SKUPAJ LABOD
- proizvodnja opravljena v minutah v 000	33,841	32,694	32,889	99,438
- celotni dohodek	87,655	101,169	82,626	339,741
- dohodek	23,940	24,829	24,515	89,024
- funkcionalna amortizacija	1,594	1,094	1,098	4,723
SKUPAJ DOHODEK POVEČAN ZA FUNKC. AMOR.	25,534	25,923	25,613	93,747
Delitev:				
- del za OD neto	12,620	11,756	11,813	43,473
- prispevki iz OD	4,678	4,455	4,450	13,583
- davek iz dohod.	83	100	-	183
- rezervni sklad	489	497	490	1,466
- posojilo za nerazvite republike	646	578	595	1,819
- skupne rezerve	150	434	241	826
- Prispevki SIS /celotni/	634	446	480	1,560
- Sklad skupne porabe	2,348	2,256	2,061	6,655
- Poslovni sklad	24	2,237	1,227	3,488
- (ostanek dohodka + funkcional.AM)	1,618	3,331	2,325	7,274

Indeksi v primerjavi z letom 1974 so sledeči:

Realizacija OD	131,77
Porabljena sredstva	135,93
Dohodek	122,40
Vzskulirani OD	124,96
Fogodbene obveze	138,83
Zakonske obveze	70,94
Ostanek dohodka	134,45
Ostanek doh. + funkcional.AM	133,79

V izvoz smo poslali 1,569.000 kom srajc, neto devizni priliv je znašal 2,108.000 din ali 49 % več kot leta 1974. Razmerje 84 % konvertibilno področje in 16 % ostale države.

B/ Proizvodnja v letu 1975

Doseganje norme in plana po TOZD-ih

TOZD	komadi	priznane minute	vložene minute	% norme	% plana	čas izdelave
LOČNA	909.253	31.137.799	27.857.040	111,78	92,69	29,46
+ Rog razl.art.		1.953.962				
		33.091.761				
LIBNA	1.254.601	32.695.803	31.895.860	102,51	92,73	25,68
DELTA	1.011.598	31.466.126	30.264.240	103,97	96,48	31,01
OZD						
LABOD	3.175.452	95.299.728	90.016.140	105,87	93,92	29,92
+ Rog razl.art.		1.953.962				
		97.253.690				

C/ Pregled doseganja norme in časa izdelave po delovnih operacijah

Skupina operacij	komadi	priznane minute	porabljene minute	% norme	ČAS IZDELAVE	
					vložen priznan	
KROJENJE	3.109.588	6.839.042	6.256.920	109,30	2,01	2,19
ŠIVANJE	3.175.452	75.809.673	72.759.000	104,19	22,91	23,92
LIKANJE	3.232.408	12.651.013	11.000.220	115,01	3,40	3,80
SKUPAJ:	3.175.452	95.299.728	90.016.140	105,87	28,32	29,92
/šiv.kom/ + Rog razl.art.		1.953.962				
		97.253.690				

Izkoristek delovnega časa in višina osebnih dohodkov

a. Delovni čas:	Ločna	Libna	Delta	DSSS
Na delu od št.zaposl.	77,31	75,51	77,00	83,81
Nadomestila	14,38	15,21	16,44	13,12
Bolniške nad 30 dni in porodniške	10,89	13,68	11,03	3,77
Izgubljeni del.čas	22,69	24,49	23,00	16,19
b. Akontucija OD (brez delitve po zaključnem računu 1975)				
Mesečno na zaposl.	2,637	2,511	2,544	4,234
Index 75/74	118,4	119,7	117,5	124,2
Procent obračunane stimulacije	12,85	12,63	11,88	10,65
c. Planiran OD za OZD LABOD			2,850	
Akontiran brez stimulacije po ZR			2,743	
Po predlogu ZR (še izplačilo za 8.marec)			2,821	
Index na plan			98,99	
Index na leto 1974			121,44	

ali delamo odgovorno?

Sklep zborov delavcev v Idriji, Trebnjem in Ljubljani se je uresničil. S 1. 1. 1976 smo se tudi formalno pripojili k OZD „Labod“. V obdobju od lanskega maja do konca preteklega leta, ki ga lahko imenujemo obdobje razčiščevanja poslovanja bivše OZD „Tip-top“, hkrati pa obdobje temeljitih sprememb v odnosu do dela in večanju produktivnosti, nam je bilo omogočeno doseči utrip dela in življenja ostalih TOZD v „Labodu“. Tako je bil ob pripojitvi prehod na Labodov sistem dela mnogo lažji.

V tem času je bilo pri nas najčešče slišati o večji produktivnosti dela, ki je pogojena z organizacijo, reorganizacijo in racionalizacijo. Slednji pojmi so bili stalno pristoni. Vprašanje je, ali smo jih razumeli in pri delu upoštevali.

Rezultati dela kažejo, da najbrž ne povsem, sicer se ne bi moglo reči, da v Ljubljani ni

Prenovljena menza v tozdu „Ločna“ v Novem mestu je veliko prijetnejša od prejšnje.

čutiti bistvenih premikov, da še ni postavljena v našem delu ločnica med starim sistemom dela in odgovornosti.

V neposredni proizvodnji se kažejo znaki napredka. Zahteve dela v proizvodnji narekujejo boljše in bolj sinhronizirano de-

lo v režiji, ki mora slediti zahtevam proizvodnje.

Na vprašanje, zakaj se mora racionalizirati delo v režiji, se lahko odgovori. Zato, da se znižajo stroški proizvodnje, s čemer se doseže večstranski učinek, predvsem raste dohodek, na drugi strani pa pada cena proizvodnih minut. Če poizkušamo najti odgovor na to, zakaj se premalo stori na področju režijskega dela, potem ne moremo mimo dejstev, kot so: nepoznavanje dejanskega stanja; nepoučenost o pomembnosti določenih sprememb oziroma izpopolnitev; strah pred novostmi, ki mu lahko celo rečemo konzervativnost, brezbržnost; pomanjkanje smisla za bistvo problemov.

Spomnimo se vsakodnevnih pozivov naših političnih voditeljev, ki nas opozarjajo na povečanje produktivnosti dela na vseh področjih gospodarskega življenja.

Katera zahteva najbolj izstopa? Izkoristiti svoje rezerve, to je povečati produktivnost, ne cene. Vprašajmo se, katere so te rezerve? Če so vidne, je gotovo, da jih bomo skušali izkoristiti. Toda kaj je z rezervami, ki jih ne vidimo? Ravno teh pa je žal več kot vidnih. Samo s skupnim in sistematičnim delom lahko najdemo skrite rezerve in odpravimo negativne pojave.

Če vzamemo preproste vsakdanje primere, se bomo mogoče zamislili tudi nad drugim delom. Poglejmo naš odnos do manipuliranja s surovinami, materialom in izdelki. Njuno je, da dokažemo enakovrednost surovin, materialov in izdelkov, kot je vreden denar, zato moramo imeti tudi enakovreden odnos.

Ali delamo tako? Kako postopamo z denarjem? Denar hranimo v kovinskih blagajnah. Da bi dobili denar, se moramo držati določenih predpisov. Ve se, kdo ne more in kdo lahko podpiše nalog za izplačilo. Brez tega naloga nihče ne more dobiti v blagajni podjetja niti pet dinarjev. Ali tak pristop koga čudi? Nismo še slišali, da bi kdo rekel: „Kakšna birokracija, za nekaj denarja toliko administracije!“

Kako ravnamo s surovinami, materialom in izdelki?

Ali smo odgovorno prevzeli surovino, material, ko je prišla pošiljka? Smo jo stehtali, šteli, preverili kvaliteto? Smo prevzemnico točno, čitljivo in popolno izpolnili? Ali smo to delo opravili isti dan, ko je pošiljka prišla, ali smo to storili z zamudo enega ali več dni? Ali smo prevzemnico posredovali določenim službam in kontrolirali, če je v redu potrjena? Ali surovino, material štejemo, merimo, skratka natančno postopamo v trenutku izdajanja proizvodov? Ali blago na izdajnici nosi točen naziv oziroma oznako, da ni prišlo do zamenjav? Ali pred predajo oziroma prevzemom preverimo kvaliteto?

Vsi vemo, da lahko že ob teh vprašanjih najdemo nepopolnosti. Izgovor, da vse napake nastajajo nekje drugje, najbrž ne bi bil na mestu.

To razmišljanje bom končal z misljo: Gre za naše delo, odgovornost in dolžnost, da s surovinami, materialom, izdelki, dokumentacijo, delovnim časom, sredstvi dela postopamo tako, kot z denarjem.

V.d. direktor
TOZD „Tip-Top“
POLDE BLATNIK

o otroškem dodatku

Zveza skupnosti otroškega varstva SR Slovenije je na seji konec februarja razpravljala in sprejela sklep o višini otroškega dodatka in dohodkovnih odnosov v letu 1976. Po predlogu, ki ga je skupnost pripravila na osnovi zakona o družbenem varstvu otrok in o skupnostih otroškega varstva, ima pravico do otroškega dodatka v znesku:

1. – 220 din prvi otrok
– 320 din vsak naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, manjši od 1.100 din mesečno na družinskega člana;
2. – 180 din prvi otrok
– 270 din vsak naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, od 1.100 do 1.300 din mesečno na družinskega člana;
3. – 140 din prvi otrok
– 200 din vsak naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, od 1.300 do 1.750 din mesečno na družinskega člana;
4. – 100 din prvi otrok
– 150 din vsak naslednji otrok naslednji otrok, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oziroma v katero spada, od 1.750 do 2.000 din mesečno na družinskega člana.

Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka se upošteva osebni dohodek iz delovnega razmerja in vsi dohodki, ki se obravnavajo kot osebni dohodek; dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v štirinajstkratnem znesku katastrskega dohodka.

Pravico do posebnega dodatka ima v znesku:
– 105 din mesečno težje telesno ali duševno prizadet otrok;
– 60 din otrok, ki ima edinega hranilca.

Pogoji za pridobitev pravice do otroškega in posebnega dodatka bodo določeni s pravilnikom o pogojih za pridobitev pravice do denarnih pomoči, ki bo izšel v Uradnem listu SRS, uporablja pa se od 1. maja 1976 dalje.

iz ankete mladih

V drugi polovici preteklega leta je strokovna služba v naši delovni organizaciji izvedla anketo, ki je zajemala kadrovsko-socialno problematiko. Anketa je bila izvedena pri delavcih (m-ž), ki so mlajši od 27 let, in sicer pred pripojitvijo „Roga“ oziroma TIP-TOP-a. Anketiranih je bilo 414 delavcev.

V tem prispevku se bom dotaknil problematike izobraževanja. Iz podatkov izhaja, da ima 368 ali 88,9 % anketiranih le osnovnošolsko izobrazbo od 5. do 8. razreda osnovne šole, 46 ali 11,1 % pa poklicno ali srednjo šolo.

Verjamemo, da se struktura ne bi bistveno spremenila, če bi imeli te podatke za vse zaposlene. To, kar nas tukaj posebej zanima in kar želimo poudariti, je žalostna resnica, da se večina teh mladih ne želi izobraževati. Iz ankete izhaja, da se 234 anketiranih ali 56 % ne želi naprej izobraževati. Če k temu dodamo še 14 %, ki niso odgovorili na vprašanje, se to število poveča na 70 %. Torej ima le 30 % željo, da bi dosegli nekaj več v življenju, kot je le startna stopnja strokovne usposobljenosti.

Iz ankete izhaja zaključek, da sta mladost in oddaljenost stanovanja od delovnega mesta največ kriva za takšen odnos mladih do izobraževanja. Drugače povedano: mladi iščejo socialno varstvo po različnih drugih poteh, oddaljenosti od delovnega mesta pa povzročata posebni napor delavca, ki lahko vpliva na možnost in na voljo do izobraževanja ob delu.

Prepričan sem, da navedena faktorja nista edina in najvažnejša. Pozabili smo na enega od najvažnejših, ki lahko vpliva na izobraževanje ob delu in na delovnem mestu, na faktor stimulacije znanja oziroma strokovne usposobljenosti ali izobrazbe, kar izhaja iz našega sistema nagrajevanja in napredovanja. Sistem napredovanja še nismo popolno razvili, sistem nagrajevanja pa omogoča, da se izobrazba dosega z golim dejstvom, z delovno dobo ali s tako imenovanimi delovnimi izkušnjami (glej določbe plana). Za mladega človeka je problem izobraževanja na ta način že rešen, kar zadostuje, da si prizadeva zasesti čimbolj zahtevno delovno mesto, z leti bo izpolnil pogoje glede šolske izobraz-

Ni dovolj, da mlajšo delavko usposobimo samo za industrijsko šiviljo, treba bo zagotoviti tudi način, da si te delavke pridobe splošno izobrazbo.

be, kar se lahko lahkomišelnost oceni kot zelo ugodno. Tudi starejši delavci se ogrevajo za takšno rešitev, ker so leta že za njimi, pa pravijo, da morajo od tega kaj imeti. Ne vem, če namenoma ali kako drugače pozabljam, da imamo starostni dodatek in del osebnega dohodka za minulo delo, ki v glavnem temeljita na delovni dobi. Lahko se sprašujemo, če je res potrebno delovno dobo tako stimulirati.

Znanje – izobrazba je takšno merilo, ki je predvsem odvisno neposredno od delavca. Osnovo določenega poklicnega znanja pridobimo v šolah ali z različnimi drugimi oblikami usposabljanja v relativno kratkem obdobju, dočim izkušnje, ki nadomeščajo to znanje, pridobimo v daljšem obdobju. Glede na to začne delavec prej ali pozneje dajati potrebno znanje na svojem delovnem mestu, kar lahko v veliki meri vpliva na našo organiziranost in produktivnost.

Delovne izkušnje so res šola življenja, vendar ne smemo zamenjati kvalifikacijske strukture zaposlenih, ker je to dejstvo zmeraj imelo odločilen vpliv na nadaljnji razvoj vsake asociacije. Da je to dejstvo tudi nekoč veljalo, navajamo modri izrek slavnega Leonarda da Vinci: „Kdor se ravna po praksi brez teorije, je kot krmar, ki se vkrca na ladjo brez krmila in kompasa in ne mara nikoli vedeti, kam plove.“

Posebna slabost takšnega sistema je prav v tem, da že v začetku zaposlitve nudi neko možnost nadomeščanja šolske izobrazbe z delovno dobo in tako dokaj stimulatивно deluje na izobraževanje. Naša dolžnost je, da skrbimo za kvaliteto delovnih izkušenj, ki se pridobijo z delovno dobo. Na ta način ne bi vsak, kdor ima delovno dobo, avtomatsko pridobil potrebne delovne izkušnje, ampak šele takrat, če uspešno opravi izpit po določenem programu in pred strokovno komisijo. Na ta način delavec ne bi štel samo leta, ampak bi skrbel za izpolnjevanje svojega znanja, kar bi nedvomno koristilo delavcu in delovni skupnosti pri razvoju samoupravnih odnosov in pri dvigu storilnosti.

V praksi so nam znane različne druge oblike stimulacije znanja, kar se uporablja predvsem v primeru, če želimo izboljšati kvalifikacijsko strukturo.

Druga plat medalje pri tem problemu je ta, da se delavec zaveda, kaj vse izgubi, če nima potrebne izobrazbe, oziroma kaj vse bi lahko pridobil, če bi jo imel.

V skrajni posledici to vpliva tudi na odmero pokojnine, ker je višina pokojnine odvisna od povprečnega osebne dohodka in od stopnje strokovne usposobljenosti, ki jo ima delavec oziroma jo zahteva delovno mesto.

DIMITAR PERIĆ dipl. iur.

pristopili smo h klubom samoupravljalcev

V sklepih 8. kongresa ZSS in v skladu s sklepi 7. kongresa ZSJ se bomo sindikati zavzemali za ustanavljanje klubov samoupravljalcev. Ti naj bi načrtno usmerjali družbene dejavnosti pri razvijanju samoupravljanja in skrbeli za družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje delavcev, zlasti članov samoupravnih in političnih organov.

Svoje odločitve utemeljemo z dejstvom, da so velike praznine na področju izmenjave izkušenj samoupravljalске prakse in večje učinkovitosti družbene akcije. Od tega je v veliki meri odvisna uspešnost samoupravljanja v združenem delu in na vseh drugih področjih našega življenja.

Gre za bolj organizirano uresničevanje neposrednih interesov delavcev. Klubi bodo pripomoček delavcem za napredek samoupravljanja in našega temeljnega družbenoekonomskega odnosa.

V klubih samoupravljalcev bomo delavci in naše organizacije združevali tolikšen del sredstev za družbenopolitično izobraževanje, kolikor bo potrebnih za izpolnjevanje sprejetega programa, ki ga bo klub samoupravljalcev uresničeval preko delavske univerze in naših delegatov.

Glavna vira sredstev sta članarina in sredstva, združena z namenom, da se uresniči sprejeti program.

Res je, da se samoupravljalci najbolj kali, izobražuje in izpopolnjuje v samoupravnih akcijah in v praksi, vendar je tudi res, da ne gre brez organiziranega družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja samoupravljalcev.

Kot ustanovitelji smo si delavci v svojih delovnih organizacijah pridobili pravico za sodelovanje.

Zavedamo se, da smo s tem pristopom zopet korak bližji realizaciji teh sklepov.

Ob 8. marcu so našo kulturno skupino povabili, da kot edini amaterji nastopijo v tovarni zdravil KRKA z recitalom tovariša Ivana Kranjca „Sopek za 8. marec.“

Bili so edini amaterji med profesionalnimi izvajalci: godbo ljubljanske garnizije, velikim plesnim orkestrom ljubljanske garnizije, basistom ljubljanske opere Francem Javornikom in pevci zabavne glasbe Damirjem Korenom, Sonjo Gaberšček in Marjetko Falk.

alarmni znaki

Izkušnje so pokazale, da s premišljenim ravnanjem ob naravnih in drugih hudih nesrečah lahko v znatni meri zmanjšamo ali celo preprečimo škodo in žrtve. Zato je nujno potrebno, da vemo, kako naj se ravnamo ob takih nesrečah in se izognemo panike, ki utegne povzročiti le še več škode in nove nesreče.

Takšno stanje terja ustrezne ukrepe za varstvo prebivalstva in ljudskega premoženja. Hkrati je potrebno, da so ljudje o tem vsestransko obveščeni.

Da bi delavci naše OZD vedeli, kako naj se ravna v času nesreče ali grozeče nevarnosti, objavljamo ta navodila:

Na vsako izredno stanje, ki ga bo povzročila nesreča ali grozeča nevarnost, bodo opozorile alarmne naprave z ustaljenimi znamenji. Ta so:

1. Za neposredno nevarnost zračnega napada: zavijajoč enominutni zvok siren;
2. Ob naravni nesreči (ob poplavi, potresu, požaru): 3-krat po 20 sekund dolg enakomeren zvok siren v presledkih po 20 sekund;

rdeči prapor

14. februarja je minilo natančno 100 let, odkar je v rokah kragujevskih demonstrantov prvič zavihrala rdeča delavska zastava, na kateri je bila zapisana uporniška beseda „SAMOUPRAVA“.

Ob tem jubileju se je sestalo na 8. zboru kar 1200 samoupravljalcev iz vseh republik in pokrajin. Izmenjali so izkušnje pri izvajanju delegatskega sistema. Tradicijo „rdečega prapora“ ohranjamo v obliki srečanj med samoupravljalci in se zavzemamo za nenehno razvijanje. Čeprav se je v 100 letih družba korenito spremenila in novi čas postavlja na dnevni red nove naloge, je šlo takrat za prve iskre razrednega boja, medtem ko zdaj poteka proces neposrednega uresničevanja stoletnih sanj v vsakdanji praksi samoupravne socialistične družbe. Vodična ideja je ista: do konca uveljaviti pravico delovnega človeka, da s svojega delovnega mesta odloča o svojem življenju in o vseh družbenih zadevah.

3. Ob požaru manjšega obsega: enakomeren 3-minutni zvok siren;

4. Za prenehanje nevarnosti zračnega napada: enominutni enakomerni zvok siren;

5. Za preizkušanje siren vsako soboto ob 12. uri: enakomeren enominutni zvok siren (kakor znak za prenehanje nevarnosti.)

Priporočamo, da upoštevate ta navodila, ker boste tako največ pripomogli k učinkovitosti reševalnih akcij. V primeru potresa:

Potresi nastanejo zaradi notranjih zemeljskih sil in se razlikujejo po jakosti. Običajno spremlja potresne sunke močno bobnenje v notranjosti zemlje.

Brž ko začutite prvi potresni sunek, se podvizajte med podboje vrat, k visokemu pohištvu ali v manjši prostor (stranišče, ozka predsoba). Odpeljite s seboj tudi otroke in druge člane družine. Ne tratite časa z oblačenjem ali iskanjem raznih reči. Bodite mirni in prisebni ter z besedo in zgledom vplivajte pomirjevalno tudi na okolice. Zavedajte se, da je vaša rešitev in rešitev vaše družine odvisna predvsem od vaše prisebnosti in hitrega ukrepanja.

Brž ko minejo prvi potresni sunki, po najkrajši poti zapustite stanovanje in hišo, neglede na morebitne posledice. S seboj odnesite le najnujnejše (denar, obleko, odev) in odidite na zbirališče evakuacijske enote. V primeru povodnji

Ob vsakem daljšem deževju, neurju ali hitrem taljenju snega skrbno spremljajte poročila.

Pravočasno umaknite na varno živila in vse predmete, ki bi

letna skupščina

V ponedeljek, dne 1. marca 1976, je delovna skupnost skupnih služb imela letno skupščino članov osnovne organizacije sindikata. Prisotni so sklepali o poročilu o delovanju osnovne organizacije sindikata v letu 1975, sprejeli letni delovni načrt za leto 1976, potrdili finančno poročilo ter plan finančnega načrta.

Nadalje so se domenili za novo vodstvo sindikalne organizacije ter soglasno izvolili za: predsednika KRANJC Ivana; člani IO: PETROVIČ Evo – blagajnik, JOSIFOVA Lenče, ŽELEZNIK Jože, TRAVNIŽAN Vera, TERČEK Marina, PRAZNIK Marica, KRALJ Martina, ŠUŠTARŠIČ Ivanka in PAVLOVIČ Frida.

Na koncu so se dalj časa pomudili ob ustanavljanju klubov samoupravljalcev ter sprejeli sklep, da ustanovimo klub samoupravljalcev.

darila

DARILA, S KATERIMI ZASUJEMO ŽENE OB OSMEM MARCU, SO NESMISELNA, pravi predsednica konference za družbeno aktivnost žena Jugoslavije Vaska Duganova. „Že nekaj let se borimo proti takemu proslavljanju mednarodnega dneva žena. Menim, da je osmi marec revolucionarni praznik vsega delavskega razreda, ne samo žensk. Za osmi marec se niso borile le ženske, temveč vsi napredni ljudje. Način našega proslavljanja je izkrivil ta dan in je zato izgubil svoj pravi značaj.“

jih voda lahko uničila. Umaknite se tudi sami z družino, vendar prej izklopite elektriko in zaprite vodovod. Preskrbite se z zadostnimi količinami pitne vode. V primeru požara:

Požari nastanejo iz različnih vzrokov, ki so subjektivne in objektivne narave.

Vredno si je zapomniti, da bi že z odstranitvijo subjektivnih vzrokov zmanjšali število požarov na najmanjšo mero. Zato moramo vedeti in storiti naslednje:

Okvar na elektronapeljavah ne popravljajte sami, če niste za to usposobljeni.

Ali je s plinom vse v redu? Ne uporabljajte vnetljivih čistil pri pranju ali v bližini grelnih naprav!

Če je nastal požar, ga skušajte pogasiti s priročnimi sredstvi in preprečite širjenje požara.

Pokličite gasilce na telefon številka 93.

Če vam vzrok požara ni znan, se gašenja ne lotevajte sami, posebno ne okrog napeljav. V primeru zračnega napada

V zasnevi varstva pred zračnimi napadi so predvidene naslednje oblike priprav in dejavnosti:

Ob alarmnem znaku za zračni napad odidite po najbližji poti in čim hitreje v najbližje zaklonišče.

Brž ko se zmračí, zastrite okna s temno prevleko, ki ne prepušča svetlobe.

Če vas je zračni napad presenetil zunaj zaklonišča, se izognite odprtih mest. Poiščite si kritje, tako da ne boste vidni iz zraka.

Če se vam je vnela obleka, se poveljajte po tleh.

Vode po zračnem napadu ne uporabljajte.

Če je odrejena evakuacija prebivalstva, se ravnajte po objavljenih navodilih.

pismo uredništvu

Oglasila se nam je invalidska upokojenka iz TOZD Delta, tovarišica LJUDMILA DANJKO. Svoje pisemce je nasloвила kar na našega „Srajčka“. Zahvaljuje se za prejeto glasilo in nam sporoča, da ga je bila prav vesela, ker ima sedaj mnogo več časa za branje, pa tudi občutek, da te niso sodelavci povsem pozabili, ne gre zanemariti. Potožila nam je še o svojem slabem zdravju in nenehni smoli, ki jo spremlja vse življenje. Sedaj živi s svojo invalidnino 1160.– din z dvema sinovoma. Vendar ne obupuje, ker se zaveda, da ju mora vzgajati in živeti za njih. Srajčku in njegovim sodelavcem ter vsem delavkam v OZD „Labod“ pošilja lepe pozdrave in jim želi veliko sreče.

Pripis uredništva: Draga naša dopisnica. Prav veseli smo bili tvojega pisma. Želimo, da bi se nam še večkrat oglasila in prispevala kaj za naše glasilo. Zelo bodo dobrodošla vsa pisma, naj bodo od kjer koli in od kogar koli.

Lep pozdrav

»moškimi je treba vzeti volilno pravico!«

1. Ker so preveč čustveni. O tem priča njihovo vedenje na nogometnih igriščih in političnih shodih. Poleg tega so zaradi nagnjenosti k uporabi sile povsem neprimerni za službo v vladnih uradih.
2. Ker vsak pravi moški vsa sporna vprašanja najrajši ureja v boju s pestmi.
3. Ker moški spadajo v armado, ne pa v vlado.
4. Ker moški izgubljajo svoj čar, če se ne brigajo več za svoje naravne naloge in se ukvarjajo z drugimi stvarmi, ne pa z junškimi dejanji, orožjem ali vojaško muziko.
5. Ker nobena ženska ne bi mogla ceniti moškega, ki bi nenadoma hotel vse spore reševati po mirni poti.

Tako je leta 1915 napisala Alice Duce Miller, bojevnica za ženske pravice v Združenih državah Amerike.

prelomiti moramo...

Jeihatana, kako prijetno je v takem vremenu sedeti v gostilni, žuliti dva deci, globoko vdihavati cigaretne dim in kramljati s kolegi. Tega dne nas je bilo le malo preveč v gostilni. Saj ne da sem nevoščljiv birtu, ampak nisem si mogel takoj razložiti, kaj se je zgodilo. Morebiti nesreča? Ne, ne. Nič ni slišati o mrtvih, o tem, kdo je kriv, o „kifeljcih“ in podobno. Kaj pa, če je kak cerkveni praznik, na katerega sem pozabil? Oh, kje pa, ne cerkveni in ne državni, s prazniki smo do konca aprila kvit!

Moj odrešenik je bil sosed na levi pri sanku, ki je preserno smejoč se izjavil: „Mejdunaj, danes zvečer bo pa lušno! Za 8. marec imam vsako leto kaj frišnega!“ Ja, kdo ne bi pomagal?!

A, to je tisto, 8. marec je danes, zato nas je toliko zbranih. In koliko imamo povedati!

„Moja bo ta dan ležala na kavču! Oči, kavico, cigarete; oči, lubčka, boš pospravil, mucek in tako vse v tem stilu,“ pravi prvi.

„To je smešno! Žena mora biti ta dan kakor peresce, pihneš jo sem, pihneš jo tja, povsod mehko pristane,“ je modroval drugi.

Pa tretji: „Tovariši, mislim, da moramo ta dan ženske razbremeniti! Nikomur ne bo padla krona z glave, če bo gospodinjil, če bo svojo ženo pocrkjal, če jo bo peljal v gostilno ali pa k sosedu gledat televizijo. Verjemite mi, dovolj sem star, da to vem iz izkušenj.“

„Prekleta nesreča,“ je zakričal nekdo poleg mene, „ti nam boš pamet solil, samec zakrknjeni, če sploh si samec! Ti boga, ji bom že dal 8. marec! Se cel april zraven si bo zapomnila! Sem jo oženil zaradi praznikov ali zaradi dela? Lepa reč. Kar bo-

žajte jih, boste že videli, kako vas bodo še grizle, posranetji!“

In če ne bi gostilničar posegel v razpravo, bi verjetno vse skupaj šlo rakovo pot. Ozmerjal nas je kot kakšna branjevka.

„Barabe pokvarjene,“ je med drugim dejal, „kaj nič ne berete časopisov! Ta dan mora biti svečan, nobenih pijančevanj! Boste videli, koliko proslav bo v podjetjih, še celo gasilci bomo pod našim starim geslom „Na pomoč“ organizirali nekaj za gasilke. Boste videli, to leto bomo pometli s staro prakso. Vsi nas pozivajo k temu.“

In da veste, ta poziv je namenjen vsem, predvsem pa ženskam. Mi, moški, moramo narediti ta dan ženski, ker same tega ne znajo.“

O, glej ga birta, tudi ta zavija po svoje. Pa vsi dobro vemo, kakšen revež je doma. Otroci sosedov, žena... ah, pa kaj bi, kaj me briga, saj ni edini, ki je nadsal. Pa je tudi sam kriv, tako kot marsikateri drugi. Samo delaj, delaj, grabi denar, denar, denar!

In ta denar je res nesreča. Zaradi njega pozabimo na sosedu, sodelavca, ženo. Samo za to imamo še čas! Ali ne bi bilo lahko na leto 200 osmih marcev ali še več. Se moramo res ta dan obnašati drugače, predvsem pa v veliki večini hinavsko in narejeno?

Sakramenska gostilna, kako mi je na lepem postalo zoprna, in tistih petkrat po dva deci mi je ležalo kot kamen v želodcu. Pri moji veri, res bom z nečem razčistil. Ne s kulturo, ne zabavami in ne s transparenti. Z mojo lastno ljubeznijo do žene in do moje moške nedotakljivosti.

Spoštovane bralke, kar preberite to svojim možem, znancom, sodelavcem, samo ne izdajte mojega imena!

Vaš Srajčko

Z družbenim dogovorom o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev, podpisan je bil 3. 2. 1976, začnemo uresničevati sklep 8. kongresa ZSS, po katerem morajo organizacije združenega dela zagotoviti osnovne življenjske in kulturne pogoje vsem delavcem, ki prihajajo na delo iz drugih krajev Slovenije in Jugoslavije.

Poudariti velja, da se s sprejetim družbenim dogovorom Slovenija nikakor ne zapira v svoje meje, teži le k produktivnosti, k boljшему izkoriščanju delovnih zmogljivosti. Ta dogovor predstavlja prvi instrument, ki nam bo omogočil in olajšal izvajanje srednjeročnega načrta razvoja do leta 1980.

Gasilsko društvo „Delta“ daje vedno več pozornosti izobraževanju članstva. Podčastniški tečaj obiskujeta Marija Petrovič in Marta Vajda. Odločili smo se, da izpeljemo tečaj za izprašane gasilce. Vse je pripravljeno, le ustreznega učnega gradiva ni možno nabaviti. Rabili bi 20 gasilskih priročnikov, od teh je v Sloveniji le eden. Upamo, da bomo ta problem nekako rešili. V vsaki izmeni imamo žensko desetino. Po februarškem planu so že opravile taktične vaje.

Sahovska sekcija „Delta“ vabi vse zainteresirane vsak četrtek ob 14. uri na trening v sejno sobo. Za športne sindikalne igre v občini Ptuj imamo organizirano ekipo, ki bo pričela resneje delati meseca marca. GOLC

SPORT V „LIBNI“

V petek, 13. 2. 1976, je bil v Krškem zaključek XIV. delavskih športnih iger. Krajšemu kulturnemu programu je sledila podelitev pokalov in diplom za ekipe in posameznike. Da so nas naše športnice uspešno zastopale, dokazujejo prva mesta v rokometu, krosu, streljanju in šahu.

Tudi v tekmovanju za posameznike so naše delavke dosegle dobre rezultate. MARICA KERIN je dosegla prvo mesto v streljanju. MARICI LEVSTIK je pripadlo prvo mesto v krosu, drugo mesto pa JUSTINI SELAN. JOŽICA KILER in JOŽICA ZORKO sta zabeležili prvo in drugo mesto v šahu.

Zavzemati se moramo, da bomo tudi v letošnjih jubilejnih XV. delavskih športnih igrah dosegli dobre rezultate in sodelovali še v tistih panogah, v katerih doslej nismo.

Našim športnicam iskrene čestitke za njihove uspehe z željo, da bi bilo tudi letošnje leto uspešno.

NEŽIKA KARAS

„OBJAVA“

Skladno z določbami statutarnega sklepa o postopku za sprejemanje samoupravnih aktov sta bila dne 6. 1. 1976 sprejeta ter 12. 2. 1976 objavljena samoupravna akta:

1. Statutarni sklep o postopku za sprejemanje samoupravnih (splošnih) aktov.

2. Pravilnik o volitvah delegatov v organe upravljanja.

Samoupravna akta sta začela veljati osmi dan po objavi, torej 25. 2. 1976.

Vodja pravnih zadev:
PERIČ DIMITAR
dipl. iur.

SREČANJE UPOKOJENCEV

Letos smo se upokojevce TOZD „Ločna“ in „Libna“ ter delovne skupnosti skupnih služb spomnili na praznik 8. marec. Ker je to dan delovnega kolektiva „Labod“, smo jih povabili v dolensko galerijo, kjer je bil nadvse prijeten kulturni program. Učenci osnovne šole iz Stopič, katere pokrovitelj je TOZD „Ločna“, so jih razveselili s petjem. Vmes sta učenki z recitacijami raznežili srca vseh navzočih. Sodelovala je tudi kulturna skupina z recitalom in dala ton temu praznovanju. Za prijeten zaključek je poskrbela folklorna skupina osnovne šole.

Po končanem kulturnem programu so se zadržali v prijetnem pomenku, obujali spomine in se zanimali za vse, kar se dogaja v tovarni.

Srečanje je bilo zelo prijetno. Prisotni so bili navdušeni in so izrazili željo, da bi bilo še več takih srečanj.

labod

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne perila LABOD Novo mesto, izhaja vsako drugo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož. Tehnični urednik: Marjan Moškon. Stavek, filmi in prelom – ČZP Dolenjski list, tiska – KNJIGOTISK, Novo mesto